

# JAARVERSLAG 2016



“Laten we hopen dat 2016 ons rechtspraak brengt die alle stukken zorgvuldig afweegt, daar iets mee wil doen en recht durft te spreken.” Dit was de laatste zin van de inleiding van het jaarverslag over 2015. 2016 gaat echter de boeken in als het meest onrechtvaardige jaar voor de Nederlandse pelsdierenhouderij. Het voelt enigszins ongemakkelijk om enthousiast een jaaroverzicht te schrijven over al die positieve zaken waar wij ons het afgelopen jaar mee bezig gehouden hebben terwijl het jaar zo teleurstellend werd afgesloten met de uitspraak van de Hoge Raad waarbij zij instemt met een verbod vanaf 2024. Toch voelen wij ons verantwoordelijk om als NFE met dezelfde gedrevenheid door te gaan zoals de pelsdierenhouders dat doen op hun bedrijf. Niet opgeven en weglopen maar proberen om verantwoordelijkheid te blijven nemen, de moed erin te houden en op een zo prettig mogelijke manier er nog zoveel mogelijk uit te halen. Als we zelf de stekker eruit trekken dan is het klaar. De afzetmarkt vertoont gelukkig de eerste tekenen van herstel en de prijzen worden beter. Correctie in productie-aantallen en een blijvende vraag naar bont moeten zorgen voor betere tijden.



Wim Verhagen,  
directeur NFE



### Politiek en Maatschappij

Voorzitter Gerard van Winkoop opende 2017 zijn column in De Pelsdierenhouder met de woorden: "Slechter dan slecht konden we het jaar 2016 niet afsluiten." De Hoge Raad besloot om het positieve advies van de advocaat-generaal niet over te nemen en de wet verbod pelsdierenhouderij in stand te laten. Dit betekent dat als niets verandert de Nederlandse nertsenhouders over 7 jaar hun bedrijven moeten sluiten zonder enige fantasievolle vorm van schadevergoeding. De sloopregeling zoals die er nu ligt vergoedt



niet eens de helft van alle te maken kosten om het zorgvuldig opgebouwde bedrijf weer af te moeten breken. Nog frustrerender zijn alle investeringen die na 2004 (verplicht!) gedaan zijn in dierenwelzijn omdat de sector toen na jarenlange discussie eindelijk het groene licht kreeg. De bedrijven worden onverkoopbaar en er vindt een enorme kapitaalvernietiging plaats. Mensen raken hun kapitaal en opgebouwde pensioen kwijt. Voor iedereen geldt: schadevergoeding om iets nieuws op te bouwen komt er niet. De menselijke kant van deze wetgeving werd door de Hoge Raad volledig vergeten. Op de voorzijde van dit jaarverslag staan doelbewust foto's van nertsenhouders. Zij worden door de overheid en door de Hoge Raad aan hun lot overgelaten. De advocaat-generaal heeft een helder advies gegeven. Hij heeft

alle juridische argumenten aangevoerd waarom deze wet niet deugt. De Hoge Raad hoefde de bal, aangereikt door de advocaat-generaal, alleen maar in te koppelen. Te weinig aandacht voor de individuele invulling van de zeven participerende bedrijven en ook de goodwill werd niet meegenomen in het oordeel. Toch kozen zij er liever voor om simpelweg de politiek te volgen en zo snel mogelijk een punt te zetten achter deze al zo lang lopende procedure. De sector heeft altijd geroepen dóór te willen procederen tot bij het Europese Hof voor de Rechten van de Mens. Dit wordt opnieuw een langlopende procedure waarvan pas eind volgend jaar bekend is of deze ontvankelijk wordt verklaard en het Europese Hof deze zaak in behandeling gaat nemen. Het was, is en blijft van cruciaal belang dat de saamhorigheid



binnen de sector in stand wordt gehouden om daarmee het maximale resultaat voor de sector en de leden te behalen. Natuurlijk wordt heel kritisch gekeken naar de te maken kosten en wordt waar mogelijk bezuinigd. We staan voor een nog moeilijker opgave dan voorheen maar opgeven is geen optie. Als we zelf de handdoek in de ring gooien dan is het klaar. Het blijft belangrijk om de komende jaren het bedrijfsmanagement op orde te houden. Niet alleen in verband met de Europese procedure maar vooral ook voor uw persoonlijke arbeidsvreugde, uw trots en de winstgevendheid van uw bedrijf. Als mosterd na de maaltijd realiseren zich steeds meer veehouders en de hele agrarische wereld, dat hier sprake is van een gevaarlijke precedentwerking die in principe elke branche kan overkomen. Het hek is van de dam en wanneer Europa hier geen stokje voor steekt is iedereen vogelvrij. Dit had de Hoge Raad al moeten voorkomen.

Een ongeluk komt zelden alleen. Naast de teleurstelling rondom het verbod kreeg de sector het laatste jaar ook nog eens te maken met teleurstellende opbrengstprijzen. Op vele plaatsen blijkt dat de maatschappij, ook internationaal, ons duurzame mooie bont een warm hart toedraagt. Vanwege de hoge opbrengsten is het aanbod van pelzen de laatste jaren sterk toegenomen en daarom moeten nu eerst de grote voorraden verkocht worden voordat de prijzen weer kunnen stijgen. Dit proces loopt nu dus laten

we hopen dat de voorraden, als gevolg van het te snel gestegen aanbod de afgelopen jaren, snel 'opdrogen' en kopers weer op zoek gaan naar nieuwe aanvoer. Het lijkt erop dat de stijgende lijn weer in gang is gezet. Onze Nederlandse, verhoudingsgewijs heel acceptabele, kostprijs zou het mogelijk moeten maken om snel weer iets (meer) te verdienen. Natuurlijk waren er ook positieve zaken in 2016, al werden zij begrijpelijkerwijs overschaduwed door die vervellende afsluiting. Ook deze zullen in dit verslag aan bod komen. Wij kijken samen met u uit naar een beter 2017.

### Onderzoek en Voorlichting



Wanneer we de inhoudsopgave van De Pelsdierenhouder met betrekking tot 2016 bekijken zien we weer een hele lijst aan voorlichtings- en onderzoeksartikelen. Zijn de onderzoeksartikelen vooral van de hand van Jan de Rond, de voorlichtingsartikelen variëren erg van zowel auteur als inhoud. Naast de trouw terugkerende maandkalender zien we ook voorlichtingsartikelen van de hand van Jan de Rond over bijvoorbeeld het voerbeleid in de lactatieperiode, waarom teven gust blijven en het selecteren op lichaamslengte. Daarnaast schreven diverse specialisten over zeer uiteenlopende onderwerpen als liquiditeit, de Flevo pelzenshow, strategiekeuzes o.b.v. kritieke opbrengstprijzen, flexibel personeel, WelFur certificering, pelzenselectiecurssussen, fiscale aandachtspunten, stikstofoverschot door verlaging van de stikstofcorrectie, het antibioticabeleid en artikelen naar aanleiding van de studiedagen (met aandacht voor de discussies die zich daar afspelen en de vaak functionele vooral praktische vertalingen van wetenschappelijke onderzoek op Edelveen). Al met al een scala aan onderwerpen waar u in de praktijk meteen uw voordeel mee kunt doen. Het blijkt steeds weer dat er enorme verschillen zijn tussen pelsdierenhouders wanneer we zien hoe ze gebruik maken van de beschikbare kennis van Jan de Rond en Edelveen. Velen doen hier al jaren hun grote voordeel mee wat leidt tot beter rendement en betere resultaten terwijl anderen nog steeds twifelen over nut en noodzaak van dit kenniscentrum. Wetenschappelijke onderzoeksartikelen van de hand van Jan de Rond gingen in 2016 o.a. over ELISA-waarden, voeren in de drachtperiode, gewicht van pups en toekomstige pelslengte, pelsskwaliteit, kooibe-zetting, worpresultaat, rekbaarheid van de pels, de voor- en nadelen van zware nertsen en groeicurven gewicht en lichaamslengte. Elke maand kon u uitvoerig lezen wat er precies werd onderzocht, hoe dit gebeurde en wat de resultaten en conclusies zijn. Hebt u iets gemist, alles is ook makkelijk terug te vinden op de website [www.edelveen.com](http://www.edelveen.com). In 2016 werd afscheid genomen van dierenverzorger Gert van Heerd waardoor er nu maar twee in plaats van drie mensen werkzaam zijn in Ederveen. Er is dus geen ruimte meer voor echte onderzoeksvraagstukken maar nog alleen voor data- en kennisverzameling en kennisoverdracht. Wel wordt tijdens piektijden gebruik gemaakt van externe oproepkrachten. Internationaal hielden Nederlandse afgevaardigden presentaties op, en werd door Nederlandse afgevaardigden deelgenomen

Onderzoek

# Groei-curven gewicht en lichaamslengte lopen na augustus uit elkaar

Toename vanaf september in gewicht, maar niet meer in lengte



Na 3 jaar lichaamslengte meting van nertsen hebben de metingen van deze zomer verrassende informatie opgeleverd. Wist u dat de jonge nertsen op 10 weken leeftijd (begin juli) al 75% (bij reupups) en 85% (bij teefpups) van hun totale lichaamslengte hebben bereikt? En dat de teefpups 4 weken later (begin augustus) al bijna uitgegroeid zijn? De informatie is gebruikt om de groei-curves van lichaamslengte en die van gewicht van nertsen te kunnen vergelijken. De vergelijking laat zien dat de ontwikkeling van lengte en gewicht tot augustus gelijkwaardig verloopt, daarna is er groei in gewicht van vooral aanzet in vet, maar niet in lichaamslengte. Dit kan gezondheidsrisico's met zich meebrengen. Voer behoudend tot het einde van het groeiseizoen.



Ing. Jan de Rond, onderzoeker  
Onderzoekaccommodatie Edelveen te Edveaan

**Inleiding**

De groeiperiode van nertsen kent 2 periodes: groeifase I: de ontwikkeling van de lichaamslengte (tot september) en groeifase II (september tot november); de verharingsperiode. Beide periodes zijn zeer interessant voor de ontwikkeling. De periode van lengte groei wordt ook beïnvloed door erfelijkheid. Met de metingen van de lichaamslengte van ouders en nakomelingen kunnen we deze erfelijkheid ook met cijfers onderbouwen. Naast de lengtegroei is er nog altijd een sterke focus op de gewichtson-

wikkeling van de nertsen. Dit gaat door tot aan de pelperiode, want iedere 100 gram is 1 cm meer pels, zo wordt aangenomen. Dat klopt niet helemaal, de pelslengte wordt vooral bepaald door de lichaamslengte en het gewicht en er is gemiddeld 180 gram gewicht nodig voor een extra cm pelslengte. Groeifase I (lichaamsgroei) is voor de nertsen anders dan groeifase II, de verharingsperiode. Spieren, organen, botten en huid zijn anders dan haren. Voor het maken van haren zijn ook andere bouwstenen nodig. Alle bouwstenen

258 september 2016

de pelsdierenhouder



naar drie artikelen in De Pelsdierenhouder: Influenza, Pseudomonas aeruginosa en Botulisme. Op verzoek is hij ook regelmatig aanwezig bij de studiedagen om antwoord te geven op vragen over diergezondheid. De GD is ook nauw betrokken bij veterinaire vraagstukken die de levering van United Vaccins op de Europese markt met zich meebrengen. Onder voorzitterschap van prof. Martin Verstegen heeft de Onderzoeksbegeleidingscommissie tweemaal vergaderd in april en september. In april was er vooral aandacht voor de invulling en praktische ervaringen van de studiedagen en de diverse onderzoeken die op Edelveen plaatsvinden. In aanwezigheid van dierenartsen, een afvaardiging van voerfabrieken en diverse praktiserende nertsenhouders gaf Jan de Rond een overzicht van de stand van zaken. Aan de orde kwamen o.a. het paarschema 1-1 voor oude teven in plaats van 1-8, het prijsverschil tussen een reguliere pels en een

aan, het NJF en IFASA-congres. Daarover meer onder het kopje Internationaal.

**Gezondheid**



De gezondheid van de nerts blijft natuurlijk het belangrijkste basis uitgangspunt van alles. Drs. Robert Jan Molenaar van Gezonde Dieren (GD) had in 2016 zitting in de Werkgroep Gezondheidszorg Pelsdieren, in de Onderzoeksbegeleidingscommissie en in de Redactiecommissie van het vakblad De Pelsdierenhouder. Tevens is hij initiatiefnemer van de groep peilbedrijven. Hieraan nemen zes praktijkbedrijven deel waarbij veel data verzameld worden over de dieren en secties op dode dieren worden verricht waardoor een goed beeld wordt verkregen van de gezondheidstoestand van de dieren op de bedrijven. In 2016 schreef Robert Jan Mole-

## > Officieel

velvet, lengtemeting, berekening van de voederconversie per pels, de rekbaarheid van pelzen, het effect van de ELISA-waarde op uitval van pups, de lichaamslengte, de paringsbereidheid en selectie op pelslengte. In de rondvraag werd uitvoerig gediscussieerd over sneller ruimer voeren, de voerfrequentie en het aantal calorieën in de lactatieperiode. Ook het energiegehalte in het voer tijdens de paartijd en het AD-probleem in Denemarken kwamen ter sprake. Tijdens de vergadering in september bleek opnieuw het nut van de laagdrempelige interactieve druk bezochte studiedagen. Daarna gaf Jan de Rond een uitvoerige toelichting op het veilingresultaat en op de diverse lopende en geplande projecten. Op de agenda stonden projecten met betrekking tot fokresultaat, lactatieperiode en groei- & pelsperiode. Uit de notulen blijkt duidelijk dat ieder vanuit zijn eigen invalshoek een duidelijke enthousiaste bijdrage levert en er nog veel te onderzoeken en te winnen is. Regelmatig wordt gekeken naar vergelijkbare internationale onderzoeken niet alleen bij nertsen maar ook bij andere diersoorten. Het IFASACongres in Helsinki in augustus was met 200 deelnemers een succes. Ook Nederland gaf daar acte de presence met een presentatie door Jan de Rond over lichaamslengte in verband met pelslengte. Een groot deel van de daar gepresenteerde onderzoeken had betrekking op WelFur. Daar werd opnieuw duidelijk dat Denemarken geen fan van groepshuisvesting is. Natuurlijk kwam hier voor het eerst het, inmiddels bij iedereen bekende, Welfur-programma voor certificering uitvoerig aan de orde. Daarover meer onder het kopje Internationaal.

De Werkgroep Gezondheidszorg Pelsdieren kwam in 2016 drie keer bijeen. De GD voert haar monitoringsrol uit met financiering van



de NFE, en in overleg met deze werkgroep waarin diverse pelsdierendierenartsen zitting hebben. In het jaarverslag over 2015 (zie meinummer 2016 van de Pelsdierenhouder) is hierover al uitvoerig geschreven. Zij proberen gezamenlijk een goed beeld te krijgen van de gezondheidsproblemen die zich voordoen in de pelsdierenhouderij. Ook in 2016 hebben de zes deelnemende peilbedrijven opnieuw dode dieren naar de GD gestuurd voor onderzoek. Doordat er meer deelnemers zijn, en er daardoor meer gegevens kunnen worden vastgelegd, wordt een steeds beter beeld verkregen over de jaren heen en kunnen meer vergelijkingen gemaakt worden ten opzichte van eerdere periodes. De onderdelen Bacteriologisch onderzoek en Antibiotogrammen zijn vanwege budgettaire redenen komen te vervallen. Hun bevindingen vindt u terug in de peilbedrijvenrapporten, flyers, eindrapportages en nieuwsbrieven op het extranet van de NFE-

website.

In 2016 werden door het CFE-laboratorium weer ongeveer een half miljoen binnen- en buitenlandse counter- en ELISA-bloedmonsters getest. Het aantal geteste monsters is lager dan in 2015 en dit wordt mede veroorzaakt door de lage opbrengstprijzen. Daarnaast neemt het aantal testen van bedrijven uit het buitenland geleidelijk aan toe.

### United Vaccines Inc.

Al in 2015 werden voorbereidingen getroffen voor en werd gestart met de bouw van een nieuwe vaccinfabriek. De bouw van de nieuwe fabriek verloopt voorspoedig en deze zal zomer 2017 in gebruik genomen worden. In 2016 was het precies 10 jaar geleden dat de NFE/CFE-leden besloten om als CFE de vaccinfabrikant United Vaccines Inc. in Madison over te nemen en daarmee de productie van kwaliteitsvaccins voor de toekomst veilig te stellen. Opgave voor een reis naar United om de nieuwe fabriek te bezichtigen, toen dat nog mogelijk was, viel samen met de uitspraak van de Hoge Raad waardoor hiervoor heel begrijpelijk te weinig animo was. Eenmaal in gebruik belemmeren quarantaine eisen en uitgebreide beveiligingssystemen de toegang tot de ingewikkelde productielaboratoria. Deze eenmalige kans om alle onderdelen van de vaccinproductie te kunnen bekijken is dus door omstandigheden verloren gegaan. United is in heel de wereld bekend vanwege haar kwaliteitsvaccin. Om er zeker van te zijn dat ook in de periode van de overgang naar de nieuwe fabriek voldoende vaccin voor handen blijft, heeft United gezorgd voor een buffer. Niets wordt aan het toeval overgelaten. De nieuwe fabriek geeft vele nieuwe mogelijkheden voor de toekomst en zal ook leiden tot efficiëntere productiemogelijkheden en kostenbesparingen. Helaas voor de Europese afne-



mers hebben we de laatste jaren te maken met een hele dure dollar waardoor de inkoop van de vaccins voor de CFE duurder is en de verkoopprijzen aangepast moesten worden. Deze stijging is slechts voor een deel doorberekend en gaat ook gedeeltelijk ten koste van de marge.

### Marktontwikkeling

Zowel Kopenhagen Fur als Saga Furs, American Legend en NAFA schrijven na elke veiling in De Pelsdierenhouder over bijvoorbeeld hun seizoensopening, over het aanbod pelzen, het aantal klanten aanwezig op hun veilingen en de percentages prijsdalingen of -stijgingen vergeleken met de veilingen van het vorige seizoen. Deze 26 pagina's veilingberichten geven een volledig beeld hoe de markt zich ontwikkelt en is daarmee ook een belangrijke informatiebron. De directeur van Kopenhagen Fur waarschuwde al meteen na de openingsveiling in januari 2016 dat dit wel eens een van de moeilijkste veilingseizoenen zou kunnen worden sinds lange tijd. De Chinese fabrikanten hadden nog (te) grote voorraden liggen. Wel kunnen zij door de unieke selectietechnologie op afstand op de veiling kopen zonder zelf aanwezig te zijn door de zeer uniforme catalogusbeschrijving, de getoonde bundels en de goederen die aan de looierij geleverd worden. Dit geeft veel vertrouwen aan de kopers en leidt tot een grotere mate van efficiëntie en kostenbesparingen. NAFA wees in haar verslag op de plotselinge dramatische daling van de prijzen in september 2015 die voor enorme kapitaalverliezen zorgden in de gehele branche, op de milde winter, op de politieke onrust in Rusland en de devaluatie van de roebel (tot minder dan de helft van de waarde), en op de instabiliteit in de wereldwijde aandelenmarkten en 'last but not least' natuurlijk op de overproductie van nertsenpelzen. Ondanks dit alles werd het vooraf gestelde doel van 60% verkoop gerealiseerd. Vooral de Koreanen, Chinezen en de Grieken kochten een groot deel van de collectie. De collectie Black NAFA werd vooral door de Koreanen gewaardeerd en ook de betere kortharige Mahogany reuen werden onder grote competitie verkocht. Ondanks de verandering van het veilingstelsel, steeds meer klanten reizen niet meer maar volgen de veiling via het internet en doen hun aankopen telefonisch via hun commissarissen, had Saga Furs in maart toch nog 650 kopers uit alle markten in haar veilingzaal. Zij kwamen vooral uit China, Hong Kong, Korea en Europa. De Russen, Grieken en Turken koch-



ten maar mondjesmaat. Het grote prijsverschil tussen hoge kwaliteitspelzen/velvets en de langharige pelzen bleef zich ook hier continueren. Volgens het veilingverslag stegen een aantal dagen later de prijzen bij de American Legend veiling in Helsinki toch enigszins ten opzichte van de meest recente veilingen en waren de verkoopprijzen voor nagenoeg alle kleuren 100%. Al met al nog zeker geen vetpot maar toch een kleine kentering. Deze werd voortgezet tijdens de april- en mei/juniveilingen in Toronto en Kopenhagen. De wereldproductie Black en Mahogany is de laatste jaren aanzienlijk afgenomen, terwijl deze kleurslagen geliefd zijn in de meeste afzetmarkten. Dit is terug te zien in de opbrengstprijzen. Desalniettemin zijn ook de veilinghuizen realistisch in hun verslagen. De koopkracht concentreerde zich in het bijzonder op de goede kwaliteiten. Het was voor veel nertsenhouders een moeilijk seizoen waarbij de opbrengstprijzen voor heel veel pelsdierenhouders wereldwijd onder de kostprijs lagen. De hoofdkleuren scoorden het best in een onzekere markt in tegenstelling tot de Mutaties en Crossen. Samenvattend heeft de markt in januari 2016 haar dieptepunt bereikt. Daarna is de markt enige tijd gesta-



biliseerd en sinds maart weer aangetrokken. Het vertrouwen is weer toegenomen mede door een behoorlijke daling van de (in het bijzonder Chinese) nertsenproductie in verschillende delen van de wereld en zorgen de nieuwe prijsniveaus van de nertsenpelzen voor een grote groep nieuwe Chinese kopers. Tijdens de laatste veilingen van 2016 stegen de prijzen voorzichtig door en dit biedt perspectief voor 2017. Economische

## › Officieel

ontwikkelingen, wisselkoersen, een koude winter, dit zijn allemaal factoren die ook een rol spelen.

### Financiën

De financiële positie van alle organisaties onder de NFE-paraplu is gezond. De juridische kosten waren wederom hoog maar bleven binnen de begrotingen. Daarnaast zijn we Fur Europe en IFF zeer dankbaar voor hun belangrijke bijdragen aan de juridische procedure. De contributie en PR/juridische bijdrage was lager, en ook lager begroot, omdat in Nederland in 2016 ca. 15% minder fokdieren zijn aangehouden. Dit vanwege de lage opbrengstprijzen en de politieke situatie. Edelveen heeft duidelijk geleden onder de lage opbrengstprijzen waardoor het tekort veel hoger was dan in 2015. In de goede jaren is een reservefonds voor onderzoek opgebouwd voor de mindere jaren en hiervan is in 2016 gebruik gemaakt. Tevens is de personele bezetting verminderd en dit zal tot uiting komen in de begroting voor 2017. De omzet van de CFE is lager dan in 2015 maar ook hier zijn de begrotingscijfers gehaald. In Nederland en in Europa zijn minder nertsen gehouden en is men terughoudender geweest met vaccineren waardoor de vaccinomzet lager is. De financiële resultaten van de CFE en van United Vaccines zijn echter zeer bevredigend en wijzen op een gezonde bedrijfsvoering.

### PR & Communicatie

De NFE streeft er naar om iedereen zo breed mogelijk voor te lichten zowel intern als extern. Zij maakt daarbij gebruik van kringvergaderingen, kringbestuursbijeenkomsten, algemene ledenvergaderingen, studiemiddagen, allerlei commissies, vergaderingen, bijeenkomsten en presentaties op Edelveen en overal elders in het land. De inhoudsopgave van De Pelsdierenhouder, voorin de verzamelbundel 2016, vormt een goede handleiding voor het brede scala aan onderwerpen dat voorbij komt. Het geeft inzicht in alle weergaves van de belangrijke lobbygesprekken die de NFE door het jaar heen voert met interessante gesprekspartners binnen de politiek, VNO/NCW, LTO, juristen en vooral allerlei opinieleiders met belangrijke contacten. Deze zijn vaak van groot belang voor het voortbestaan van onze sector. Soms zijn dit lange trajecten die uiteindelijk toch naar beleidsbeslissers leiden en soms zelfs pas jaren later plotseling toch goed van pas komen. O.a. dit netwerk heeft de sector vanaf eind jaren 80 tot eind 2016 steeds in de race gehouden. Ook nu we het Europese



traject ingaan, blijft dit lobby- en netwerk met alle contacten zeer noodzakelijk. Al lijkt het zeer complex om het verbod ongedaan te maken, de strijd is pas echt gestreden als het eindsignaal geklonken heeft. Verandert er niets aan het verbod, dan zal alsnog alles uit de kast gehaald worden voor een maximale schadevergoeding.

Hoe oneerlijk de communicatieve strijd is blijkt uit velerlei voorbeelden. In het artikel 'Truth about Fur' in het maartnummer van De Pelsdierenhouder is nog eens een opsomming van veel onwaarheden over de nertsenhouderij lezen. Tel hierbij op alle onderlinge anti-bontcontacten en verwevenheden binnen het mediacircus op radio en tv dan is duidelijk welk groot platform zij hebben om steeds weer hun "onwaarheden" breed te kunnen verspreiden onder het grote publiek. Niet alleen de nertsenhouderij maar de intensieve veehouderij in zijn algemeenheid heeft daar veel last van. Hadden





boeren in het verleden een fantastisch imago omdat zij de hele wereldbevolking van gezond voedsel voorzien, tegenwoordig worden zij, vooral ook via de social media als twitter en facebook, regelmatig neergezet als milieuvervuilers en dierenmartelaars. Terwijl onze sector al nagenoeg verboden is, vindt de NVWA het nog nodig om pelsdierenbedrijven te komen controleren, vaker

dan bij welke andere veehouderijtak ook. De controleverhoudingen zijn volledig zoek. Alle nertsenbedrijven zijn al meerdere malen gecontroleerd terwijl bij vele andere sectoren het controle percentage onder de 10% ligt. Uit publicaties van NVWA blijkt bovendien dat de nertsenhouderij het hoogste scoort van alle sectoren als het gaat om de naleving van de welzijnsregels. Dat is een

**WelFur**  
Welfare assessment protocol for mink

zeer overtuigend resultaat, vastgesteld door een onafhankelijke controle-organisatie. Binnen de sector is ook het sociale en persoonlijke contact van groot belang als inspiratiebron om positief en met plezier aan het werk te blijven, en elkaar te blijven motiveren. Hiervoor zijn evenementen als de pelzeshow, de contactdag en de kringuitstapjes en -bijeenkomsten niet alleen functionele maar ook gezellige bijeenkomsten. Natuurlijk zijn de opbrengstprijzen de komende jaren alles bepalend voor de voortgang maar daarnaast zal saamhorigheid binnen de sector de komende jaren bij moeten dragen aan plezierige arbeidsomstandigheden.

### **Internationaal**

Vorig jaar al aangestipt maar hier zeker opnieuw vermeldenswaard is het 'Welfur-programma voor certificering', een mijlpaal in de Europese bontgeschiedenis. Fur Europe gaat samen met de landelijke verenigingen en pelsdierenhouders in heel Europa samenwerken aan het plannen en implementeren van dit prestigieuze Welfur-certificeringsproject. Voor een volledige Welfur-certificering zijn drie beoordelingen nodig (in drie verschillende periodes van het jaar). Fur Europe financiert het merendeel van de kosten voor bedrijven die aan een van de deelnemende veilinghuizen (KF, Saga Furs of NAFA) leveren. Inmiddels is reeds een erkende onafhankelijke externe beoordelingsinstantie begonnen met de eerste 'controles'. 4000 pelsdierenhouders binnen 3 jaar certificeren is een ambitieus project. Geen andere dierensector neemt de dierenwelzijnsnormen zo serieus. Nederland mag trots zijn dat, ondanks de juridische tegenslagen, meer dan 120 pelsdierenhouders zich hiervoor aangemeld hebben. Het geeft aan dat zij volop met het welzijn van de dieren bezig zijn en ook de komende jaren het beste uit de dieren en uit zichzelf willen halen. Het geeft aan dat we de internationale aansluiting niet willen verliezen en voorop willen blijven lopen. Vanaf 2020 verkopen de genoemde veilinghuizen alleen nog pelzen van gecertificeerde bedrijven. Dit is een krachtig signaal naar de internationale modebranche, ontwerpers en de consumenten.

Internationaal houden dierenartsen en onderzoekers ook jaarlijks onderling contact over de gezondheid van de nerts (en andere edelpelsdieren) en over de resultaten van nieuwe onderzoeken. Evenals andere jaren was Nederland weer goed vertegenwoordigd door medewerkers van de GD en NFE



op de informele veterinaire bijeenkomst begin van het jaar in Oslo. Datzelfde gold voor het NJF-congres en aansluitend het 11de International Scientific Congress in Fur Animal Production (IFASA) van 23 tot en met 26 augustus 2016 in Helsinki Finland. Dit congres wordt om de vier jaar georganiseerd. Tijdens dit congres werd gesproken over gezondheid en ziekten, fokkerij, genetica en reproductie, voersamenstelling, voeding en management, gedrag en welzijn en een speciaal thema Aleutian Disease. Vanuit Nederland hebben diverse mensen deelgenomen aan dit congres. Hierover wordt door de deelnemers uitvoerig verslag gedaan. De positie van Fur Europe en de samenwerking met IFF werpt steeds meer haar vruchten af en belangrijk is dat ook hier de hele branche met één mond spreekt. Diverse Europese landen hebben problemen met het voortbestaan en kunnen veel van elkaar leren door een goede samenwerking en uitwisseling van ervaringen en visies. De internationale organisaties vervullen hierin een belangrijke rol.

### Slot

2016 was geen gemakkelijk jaar. De markt klom weliswaar langzaam iets omhoog uit een heel diep dal maar voor velen zijn de opbrengsten nog onvoldoende. Het jaar eindigt wel met het doorzetten van een stijgende lijn in de opbrengsten. Dit biedt perspectief. Als donderdag bij heldere hemel kwam de grote klap aan het einde van het jaar. Zo



zijn in het verleden meerdere jaren geëindigd en toch heeft de sector zich nog steeds herpakt. De sector is door de onbegrijpelijke en, in onze ogen, onrechtvaardige juridische uitslag van de Hoge Raad, dat het verbod definitief van kracht blijft, met stomheid geslagen. Na weken van frustraties, verslagenheid en woede richten we ons nu ook weer op de strijd. Er is nog voldoende om voor te vechten. Samen gaan we voor een betere schadevergoeding en aanpassing van de wetgeving. Alle mogelijkheden worden onderzocht.

De voorzitter van Kring "De Negen Provinciën" opende hun vergadering met de woorden: "Een groot compliment aan ons zelf, zoals wij ons gepresenteerd hebben bij de Hoge Raad. Met zoveel fokkers aanwezig in Den Haag waarbij wij ons voortreffelijk hebben gedragen, geen woede uitlatingen, keu-

rig netjes." Eenzelfde trots blijkt ook uit de woorden van de voorzitter in het juni nummer van De Pelsdierenhouder. "Een prachtige groep van maar liefst 215 collega's en belanghebbenden in Den Haag bij de Hoge Raad. De zaal was groot genoeg zodat iedereen dit live kon volgen. Jong en oud, alles was er en ik hoop dat dit die rechters aan het denken zet, dat we niet voor de flauwekul deze zaak voeren."

We blijven ervoor gaan en laten ons niet door de 'linkse rakkers' uit het veld slaan. Laten we ervoor strijden dat het recht nog zal zegevieren. We hebben nog enkele jaren te gaan en er komen nog kansen en mogelijkheden. Echter we moeten ze wel zien en ook grijpen. We moeten er samen voor blijven gaan!

Nederasselt, maart 2017

